

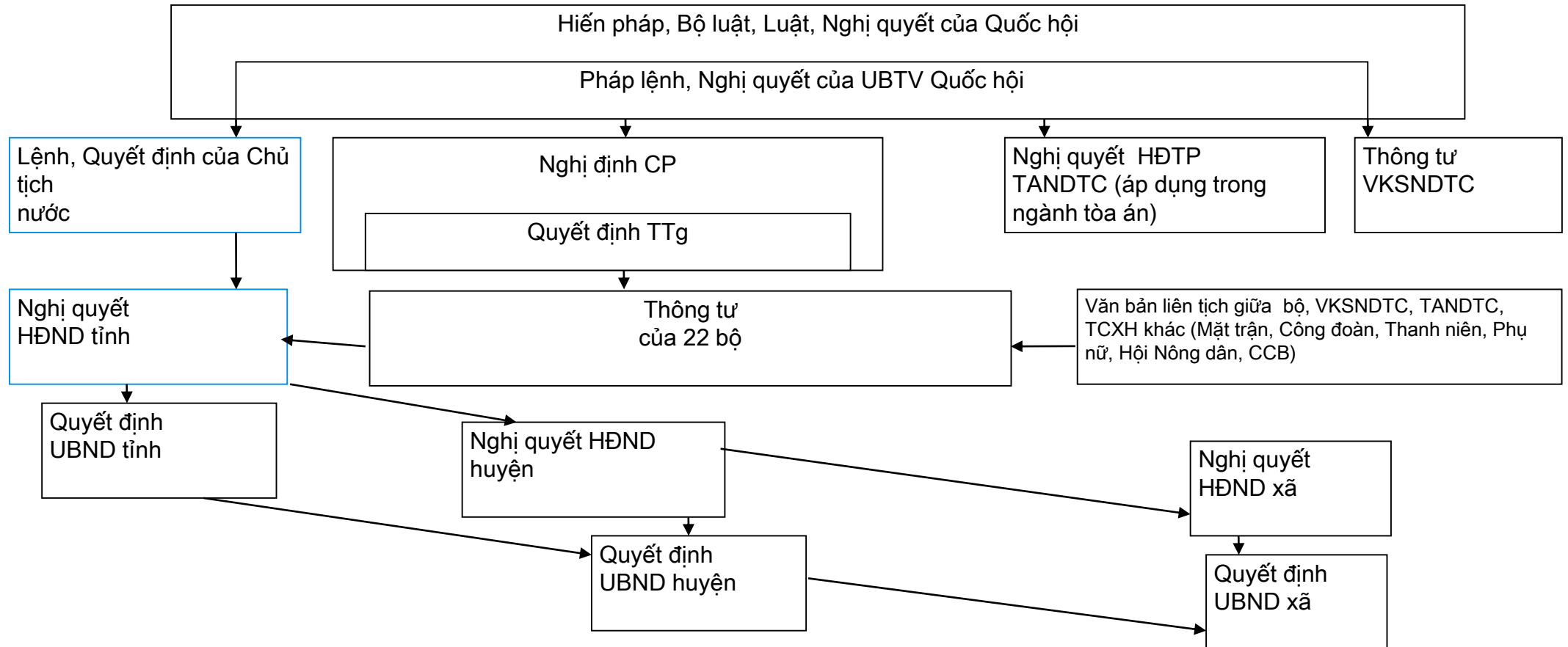
Thảo luận hàn lâm: Luật & Phát triển

L17: 19/12/2017

Pháp luật là gì?

- ❖ Định nghĩa:
 - Các chuẩn mực, khuôn mẫu ứng xử được nhà nước (ban hành hoặc thừa nhận) và đảm bảo thi hành
- ❖ Bản chất pháp luật, tùy hệ nhận thức (paradigm):
 - Marxist, Leninist, Maoist: Tính giai cấp của pháp luật
 - Thực chứng pháp luật
 - Pháp luật tự nhiên và nhiều học phái khác
- ❖ Tìm thấy pháp luật ở đâu?
 - Nguồn luật thực chứng: văn bản QPPL nhà nước ban hành
 - Các nguồn khác mà nhà nước thừa nhận: luật, lệ, học thuyết, án lệ
 - Pháp luật tự nhiên: công bằng, công lý

Văn bản quy phạm pháp luật Việt Nam

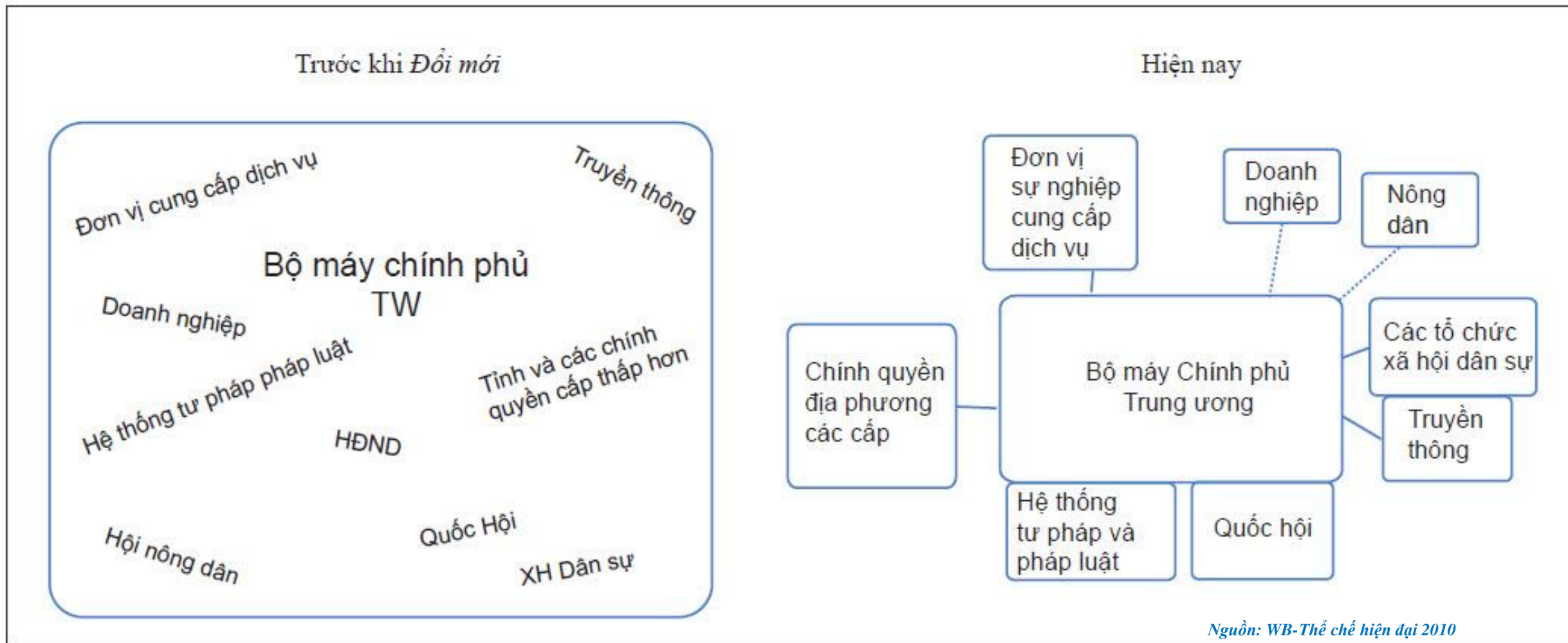

Nguồn: § 6 Luật ban hành quy phạm pháp luật (2015)

Pháp luật trong thời kỳ chuyển đổi

- ❖ Hệ nhận thức đang thay đổi: Từ Nhân trị tới Pháp quyền
 - *Nhân trị (Đức trị, Lễ trị): Rule by men*
 - *Pháp trị: Rule by law*
 - *Pháp quyền: Rule of law*
- ❖ Từ tư duy giai cấp, chuyển sang hội nhập và tiếp thu chuẩn mực quốc tế
 - Mở rộng nguồn luật: Từng bước chấp nhận thông lệ, thói quen, án lệ
 - Tuân thủ các cam kết quốc tế
 - Hội nhập kinh tế quốc tế: Tiếp thu kinh nghiệm quốc tế, du nhập chuẩn mực quốc tế mới

Hình 1.1. Nhà nước phân cấp và giao quyền

Pháp luật và Phát triển: Từ góc nhìn vĩ mô

❖ Karl Marx:

- Nhà nước và pháp luật tương ứng với chế độ sở hữu về tư liệu sản xuất => pháp luật là thượng tầng phản ánh quan hệ sở hữu
- Mâu thuẫn đối kháng, bạo lực cách mạng, thay đổi chế độ sở hữu => cách mạng vô sản tạo ra nhà nước XHCN

❖ Max Weber:

- Nhà nước và pháp luật hiệu quả => làm cho can thiệp của nhà nước vào đời sống kinh tế trở nên dự báo trước được => hạn chế cai trị tùy tiện => bảo đảm tự do sở hữu, tự do kế hoạch và tiệm cận công lý => pháp luật là hạ tầng đảm bảo cho kinh tế phát triển

Weber: “Pháp luật hiệu quả”

- ❖ Có tính khái quát cao
- ❖ Có khả năng áp dụng chung cho toàn xã hội
- ❖ Có hiệu lực bắt buộc phải tuân thủ đối với mọi chủ thể
- ❖ Có hệ thống công chức chuyên nghiệp và quan liêu thừa hành: tuân thủ đúng hình thức, quy trình, thủ tục hành chính
- ❖ Thể chế chính thức ⇔ Thể chế phi chính thức

Pháp luật và phát triển: Một góc nhìn vi mô

- ❖ R Coase: Coase Theorem: Chi phí giao dịch
- ❖ Quyền
 - Được tạo ra bởi luật
 - Được tạo ra bởi hợp đồng
- ❖ Chi phí giao dịch
 - Chi phí nhận diện
 - Chi phí thương lượng
 - Chi phí thi hành, cưỡng chế thi hành

Tiếp nhận pháp luật Phương Tây vào Châu Á

- ❖ Tiếp nhận pháp luật thế kỷ XIX-XX:
 - Nhật Bản: Minh Trị canh tân => Từ Nhật Bản tới Hàn Quốc và Đài Loan
 - Trung Quốc 1925 => BLDS 5 quyền 1931 của Trung Hoa Dân Quốc
 - Việt Nam thời thuộc Pháp (1883, 1931, 1936-39)
 - Di sản của hai hệ thống pháp luật dân sự và án lệ
 - Dân luật: Nhật Bản, Hàn Quốc, Đài Loan, Trung Quốc, VN, Indonexia
 - Án lệ: Hongkong, Singapore, Malaysia, Philippines, Ấn Độ
- ❖ Nhật Bản: Cải cách sau những thập kỷ bị đánh mất
 - 1889 => 1945 => 2005
 - Những năm 60 => Đặc trưng của thể chế pháp luật Nhật Bản
 - Suy thoái và cải cách sau 2005

Milhaupt & Pistor (2008) Introduction

- ❖ Law is essential to economic development
 - Max Weber : Rational Law
 - Friedrich Hayek
- ❖ Corporate crisis and globalization
 - Policy response
 - Rise of China: without rational law
 - Convergence of corporate governance and law
- ❖ Good law + good enforcement = good economic outcomes
 - Interaction Law > men < Market
 - Law as Organization: centralized/decentralized
 - Law as Functions: Coordinating or Protecting
 - Demand for Law: Explaining how law evolves.

M&P: Chapter 1

- ❖ Literature Review
- ❖ Endowment Perspective
 - *Weber*: Rational law: property, contract, dispute
 - *North*: credible, low-cost institutions (formal, state-backed enforcement regimes)
 - *La Porta et al*: empirical investigation into legal foundations of economic growth civil - common law
 - Explain: why legal tradition England and France differ => to adopt new rules
 - *WB, IMF*: Application: [Doing Business 2015](#)
 - Law reform as technical assistance, transfer of law

Chapter 1

- ❖ Critical analysis
 - Law and social norms: Substitutes for Law
 - Path-dependent: imposing law, demanding law
 - Law as precondition for growth
 - Functions of Law: protecting and coordinating
 - Challenge: Legal origin don't matter: China

Chapter 2:

- ❖ Economic and legal change evolve under pressure of competition: New technique => New Market => New Demand on Rules => Someone shall make law.
- ❖ Legal actors:
- ❖ Rolling relation: Law and Market
- ❖ Not legal origin matters, but how law is organized, what function law performs.

Organization of legal systems

- ❖ Legal actors: who makes law?
- ❖ Centralized legal system
 - Hierarchical v Coordinative Model
- ❖ Decentralized legal system
 - Controlling disorder v dictatorship
 - Extractive v Inclusive Institution
 - Variety of capitalism

Multiple functions of the law

- ❖ Protecting Rights: Endowment
- ❖ Coordinating
- ❖ Signal to the Market
- ❖ Creating credibility

Substitutes for Law

- ❖ Non-legal rules (social norms)
- ❖ Compliance with norms signals cooperative behavior, thus benefiting the complier
- ❖ How: Compliance is rewarded, non-compliance is punished.
- ❖ Japan (1960), Korea (1970), China => norms as foundation for economic success
- ❖ Non-law can perform the roles of law at lower costs
- ❖ Relationship, Networks provide protection, enable coordination, facilitating info flow, policy transmission

Supply and Demand for Law

- ❖ Supply side: law on book, law in action (enforcement)
 - Who makes law?
 - Who enforces law, for what purpose?
 - Need to coordination, interest, capacity (ROCCUPI)
- ❖ Demand side:
 - Low-cost non-law alternatives reduce demand for law
 - Demand affects supply: FDI shift demand for law
 - Market grow in size and complexity => demand for laws (derivatives arising from an real estate project)